

•
ANALELE TIIN IFICE
ALE
UNIVERSIT II „ALEXANDRU IOAN CUZA”
DIN IA I
(SERIE NOU)

ISSN 1221-843X

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași
Facultatea de Istorie

Printed in Romania

•
ANALELE TIIN IFICE
ALE
UNIVERSIT II „ALEXANDRU IOAN CUZA”
DIN IA I
(SERIE NOU)

ISTORIE

TOM LXI
2015

Editura Universit ii „Alexandru Ioan Cuza” din Ia i

COLEGIUL DE REDACŢIE:

Octavian Bounegru (Iaşi), Nelu Zugravu (Iaşi), Neculai Bolohan (Iaşi),
Alexandru-Florin Platon (Iaşi), Itefan-Sorin Gorovei (Iaşi),
Maria Magdalena Székely (Iaşi), Cristian Ploscaru (Iaşi), Claudiu Topor (Iaşi),
Gabriel Leanca (Iaşi), Gheorghe Iacob (Iaşi), Lucian Leu tean (Iaşi),
Ovidiu Buruian (Iaşi), Victor Spinei, m.c. al Academiei Române (Iaşi),
Ioan Aurel Pop, membru al Academiei Române (Cluj-Napoca),
Ovidiu Cristea (Bucureşti), Antal Lukács (Bucureşti), Ion Eremia (Chişinău),
Ion Varta (Chişinău), Ilie Luceac (Cernăuţi), Keith Hitchins
(Urbana-Champaign), Dennis Deletant (Londra), Carol Iancu (Montpellier),
Hans-Christian Maner (Mainz).

COMITETUL DE REDACŢIE:

Petronel Zahariuc (director), Laurenţiu Răduvan (redactor şef),
Lucreţiu Mihailescu-Bîrliba, Adrian Vişalariu (secretar de redacţie),
Mihai-Bogdan Atanasiu (secretar adjunct de redacţie).

Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în textele publicate revine în
exclusivitate autorilor.

Manuscrisele, cîrţile şi revistele propuse pentru schimb,
ca şi orice corespondenţă se vor trimite redacţiei:

Petronel Zahariuc

Facultatea de Istorie
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iaşi
B-dul Carol I 11,
700506, Iaşi, România
Tel.: 40-(0)232-20.12.74
e-mail: zahariuc@uaic.ro

CUPRINS

Lucre iu Mihailescu-Bîrliaba, <i>Solda i originari din provinciile occidentale ale Imperiului Roman la Novae (Moesia Inferior)</i>	11
Ionu Acrudoae, <i>Cohors V Breucorum: istorie, mobilitate, prosopografie</i>	19
Nelu Zugravu, „Nu- i voi da exemple cre tine, ci exemple p gâne”. <i>Eroi i personaje istorice greco-romane în scrieri cre tine</i>	31
Florentina-Cristina Gîlc , <i>De la realitate la legend : Spartacus în cultura popular</i>	63

Liviu Pilat, <i>O dram sentimental din vremea lui tefan cel Mare i consecin ele ei politico-diplomatice</i>	79
Florin Marinescu, <i>M n stirea Trei Ierarhi i Muntele Athos</i>	87
Mihai-Bogdan Atanasiu, <i>Un oportunist la curtea domnilor Moldovei – Panaiotache Morona</i>	99
Marius Chelcu, <i>Familia Tuduri: negustori ie eni i citoriile lor (secolul al XVIII-lea)</i>	107
Alexandru Pînzar, <i>Trei noi documente din arhiva Metohului Sfântului Mormânt (1663-1803), în colec ii particulare din ar</i>	129
Petronel Zahariuc, Ioan-Augustin Guri , <i>Documente din vremea lui erban vod Cantacuzino p strate în arhiva m n stirii Dohiariu de la Muntele Athos (1679-1688)</i>	141
Gheorghe Laz r, <i>Noi informa ii privind daniile române ti în Epir. Hrisoavele acordate m n stirii Sf. Ilie Tesviteanul din Deropoli (Dryinupoleos)</i>	193

Alexandru-Florin Platon, <i>Pe urmele fra ilor Golescu la Geneva (1826-1833): câteva îndrept ri i informa ii noi</i>	207
Lauren iu R dvan, „Arestuitele ig nci” de la Ia i i implica iile colective ale unui furt la drumul mare din 1830	229
Petronel Zahariuc, <i>C l toria ieromonahului Chiriac din M n stirea Secu la Muntele Athos (1840-1841)</i>	249
Theodor Smeu, <i>Ob inerea dreptului Principatelor Române de a încheia conven ii: înfîn area Comisiei Mixte a Prutului</i>	265
Mircea-Cristian Ghenghea, „...the Best Order Reigns in Warsaw”. <i>The Romanian Press and the Polish Insurrection in 1863-1864</i>	283
Ion I. Solcanu, <i>coli române la sud de Dun re, în Macedonia, Epir i Thesalia (1864-1900)</i>	297
Remus Tanas , <i>Liberalii radicali i republica votului universal</i>	313
Liviu Br tescu, <i>Proiecte politice i ini iative legislative la sfâr itul secolului al XIX-lea. Conservatorii la guvernare</i>	333
Iustin Gherman, <i>O reform conservatoare. Legea înv mântului primar din 1893</i>	363
Claudiu-Lucian Topor, <i>Biografii, dic ionare, c l torii de diploma i... Preocup ri germane în vederea sistematiz rii surselor documentare</i>	385
Delia B l ican, <i>Generalul G. A. Dabija – un reprezentant de marc al genera iei sale</i>	395
Ina Chiril , <i>Bustul „Ion Creang ” din Copou – istoria unui monument</i>	413

Cuprins

Andi Mihalache, <i>Du deuil familial à la glorification publique: représentations divergentes de la Première Guerre Mondiale dans la Roumanie de l'entre-deux guerres</i>	433
Adrian Vi alaru, <i>Aspecte din activitatea unui diplomat român: Marcel Romanescu (1897-1955)</i>	467
Ovidiu Buruian , <i>Pres politic i propagand în România interbelic . Ziarele centrale ale liberalilor români</i>	483
Marian Hariuc, <i>Între frontul spaniol i lag rele franceze: rolul cominterni tilor români din Fran a în organizarea voluntarilor din Brig zile Interna ionale (1938-1939)</i>	501
Bogdan-Alexandru Schipor, <i>Mecanisme ale unei agresiuni: prima ocupa ie sovietic a Letoniei, 1939-1941</i>	517
Cristinel tefan Tanas , <i>Visarion Puiu, primul mitropolit ortodox român la Paris</i>	535
Ionu Nistor, <i>L’Affaire des „espions de Tito” de 1950 dans le contexte des relations roumano-yougoslaves</i>	543
Dan Laz r, <i>TITO – un histrion pe „scena” comunismului</i>	559
Cristina Preutu, <i>Cultur i ideologie în România comunist . Activitatea caselor de cultur</i>	569
Judit Pál, Vlad Popovici, <i>O perspectiv comparativ asupra cercet rii elitelor politice din secolele XIX-XX în Ungaria i România</i>	585
Silviu Andrie -Tabac, <i>Stemele i drapelele ora elor Briceni, C u eni, Durl e ti i Ocni a</i>	609

<i>Recenzii i note bibliografice</i>	621
<p>AUGUSTO, <i>Res gestae. I miei atti</i>, a cura di Patrizia Arena, Edipuglia, Bari, 2014, 187 p. (<i>Documenti e studi</i> 58) (Nelu Zugravu); Sfântul Isidor Pelusiotul, <i>Epistole</i>, traducere, introducere i note de pr. Nicu or Morlova, Gala i, Editura Egumeni a, 1, <i>Cartea I: Epistolele 1-500</i>, 2013, 352 p. (Nelu Zugravu); <i>Documentele familiei Miculescu. Colec ia Emil S. Miculescu</i>, I, volum întocmit de Petronel Zahariuc i Lucian-Valeriu Lefter, <i>Cuvânt înainte</i> de Sandu Miculescu, Ia i, Institutul Român de Genealogie i Heraldic „Sever Zotta”, Editura Universit ii „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 498 p. + 71 p. de ilustra ii i fotocopii de documente (C t lina Chelcu); In honorem <i>Mircea Ciubotaru</i>, editori Lucian-Valeriu Lefter, Mihai-Bogdan Atanasiu, Ia i, Editura Universit ii „Alexandru Ioan Cuza”, 2015, 556 p. (Sorin Grigoru); <i>Religious Diaspora in Early Modern Europe. Strategies of Exile</i>, edited by Timothy G. Fehler, Greta Grace Kroeker, Charles H. Parker and Jonathan Ray, Londra, Pickering&Chato, 2014, 248 p. (Ioan-Augustin Guri); <i>Exile and Religious Identity, 1500-1800</i>, edited by Jesse Spohnholz and Gary K. Waite, Londra, Pickering&Chato, 2014, 266 p. (Ioan-Augustin Guri); Octavian-Dumitru Marinescu, <i>M n stirea V c re ti din Bucure ti, de la origini pân ast zi</i>, Bucure ti, Editura Basilica, 2012, 504 p. (Ioan-Augustin Guri); „Analele Putnei”, X (2014), 2, 480 p. (Ioan-Augustin Guri); <i>Ora e vechi, ora e noi în spa iul românesc: Societate, economie i civiliza ie urban în prag de modernitate (sec. XVI – jum tatea sec. XIX)</i>, volum editat de Lauren iu R dvan, Ia i, Editura Universit ii „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 393 p.</p>	

(Marian Juncanariu); *Copilaria românească între familie și societate (secolele XVII-XX)*, coordonator Nicoleta Roman, București, Editura Nemira, 2015, 417 p. (Petronel Zahariuc); Simion Alexandru Gavri, *Ipostazele unei biografii politice. Manolache Costache Epureanu*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, 427 p. (Iustin Gherman); Giovanni Belardelli, *Mazzini*, Bologna, Il Mulino, 2010, 261 p. (Remus Tanas); Claudiu-Lucian Topor, Alexandru Istrate, Daniel Cain (editori), *Diploma și societate în mondenii. Sfârșitul de „Belle Époque” în lumea românească*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2015, 457 p. (Cosmin Mihu); Rudolf Dinu, Adrian-Bogdan Ceobanu (editori), *Alexandru Em. Lahovari. Note, amintiri, corespondență diplomatică oficială și personală (1877-1914)*, Paris, Petersburg, București, Roma, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2013, 576 p. (Sebastian Spînu); Adrian Vișalari, *Nicolae Petrescu-Comnen. Diplomat*, Iași, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2014, 582 p. (Lucian Leuștean); Helga Weissová, *Jurnal (1938-1945). Povestea unei fete care a supraviețuit Holocaustului*, traducere din ceh și prefață Mircea Dan Dușu, București, Pandora Publishing, 2014, 254 p. (Nicoleta Roman); Victor Spinei, *Proiecții istoriografice. Historiographical Projections*, Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2014, 524 p. + 147 foto hors-texte (Ion I. Solcanu); Mara Mărginean, *Ferestre spre furnalul românesc. Urbanism și cotidian la Hunedoara și Călan (1945-1968)*, Iași, Polirom, 2015, 344 p. (Alexandru Aioanei); Mihail Gorbaciov, *Amintiri. Viața mea înainte și după Perestroika*, București, Editura Litere, 2013, 651 p. (Silviu Goran)

Abrevieri

CONTENT

Lucre iu Mihailescu-Bîrliba, <i>Soldiers originating from the western provinces of the Roman Empire in Novae (Moesia Inferior)</i>	11
Ionu Acrudoae, <i>Cohors V Breucorum: history, mobility, prosopography</i>	19
Nelu Zugravu, “ <i>I will not give you Christian examples, but pagan examples</i> ”. <i>Greek-Roman heroes and historical figures in Christian writings</i>	31
Florentina-Cristina Gîlc , <i>From reality to legend: Spartacus in popular culture</i>	63

Liviu Pilat, <i>A sentimental drama from the time of Stephen the Great and its political and diplomatic consequences</i>	79
Florin Marinescu, <i>The Monastery of the Three Hierarchs and Mount Athos</i>	87
Mihai-Bogdan Atanasiu, <i>An opportunist at the court of the Moldavian prince – Panaiotache Morona</i>	99
Marius Chelcu, <i>Tuduri family: Merchants of Iasi and their foundations (18th century)</i>	107
Alexandru Pinzar, <i>Three new documents from the Metochion of the Holy Sepulchre's archive (1663-1803) in Romanian private collections</i>	129
Petronel Zahariuc, Ioan-Augustin Guri , <i>Documents from the reign of voivode erban Cantacuzino preserved in the archive of the Dochiariou Monastery on Mount Athos (1679-1688)</i>	141
Gheorghe Laz r, <i>New material on Romanian donations to Epirus: charters to the monastery of St. Elias in Deropoli</i>	193

Alexandru-Florin Platon, <i>On the footsteps of Golescu brothers at Geneva (1826-1833): some corrections and new information</i>	207
Lauren iu R dvan, <i>The “arrested female Gypsies” of Ia i and the collective implications of an 1830 highway robbery</i>	229
Petronel Zahariuc, <i>Hieromonk Chiriac’s journey from Secu Monastery to Mount Athos (1840-1841)</i>	249
Theodor Smeu, <i>Romanian Principalities and their right of signing conventions: the case of the Joint Commission of the Prut River</i>	265
Mircea-Cristian Ghenghea, “ <i>...the best order reigns in Warsaw</i> ”. <i>The Romanian press and the Polish insurrection in 1863-1864</i>	283
Ion I. Solcanu, <i>Romanian schools south of the Danube in Macedonia, Epirus and Thessaly (1864-1900)</i>	297
Remus Tanas , <i>Radical liberals and universal suffrage republic</i>	313
Liviu Br tescu, <i>Political projects and legislative initiatives at the end of the nineteenth century. Conservatives in government</i>	333
Justin Gherman, <i>A conservative reform. The Primary Education Act from 1893</i>	363
Claudiu-Lucian Topor, <i>Biographies, dictionaries, diplomatic voyages... Efforts made in Germany for the systematisation of documentary sources</i>	385
Delia B l ican, <i>General G. A. Dabija – a landmark personality of his generation</i>	395
Ina Chiril , <i>The bust “Ion Creang ” from the Park of Copou – Ia i: the history of a monument</i>	413

Content

Andi Mihalache, <i>From family mourning to public glorification: divergent representations of world war I in interwar Romania</i>	433
Adrian Vi alaru, <i>Aspects from a Romanian diplomat's activity: Marcel Romanescu (1897-1955)</i>	467
Ovidiu Buruian , <i>Political press and propaganda in interwar Romania. The main Romanian liberal newspapers</i>	483
Marian Hariuc, <i>Between the Spanish front and the French camps: the role played by Romanian cominternists in France in organising volunteers in the International Brigades (1938-1939)</i>	501
Bogdan-Alexandru Schipor, <i>The mechanisms of an aggression: The first Soviet occupation of Latvia, 1939-1941</i>	517
Cristinel tefan Tanas , <i>Visarion Puiu, the first Romanian Orthodox Metropolitan at Paris</i>	535
Ionu Nistor, <i>The "spies of Tito" in 1950 in the context of the Romanian-Yugoslav relations</i>	543
Dan Laz r, <i>TITO – a histrion on the "stage" of communism</i>	559
Cristina Preutu, <i>Culture and ideology in communist Romania. The activity of clubhouse</i>	569
Judit Pál, Vlad Popovici, <i>A comparative perspective over the research on political elites in the 19th and 20th centuries in Hungary and Romania</i>	585
Silviu Andrie -Tabac, <i>Coats of arms and flags of cities Briceni, C u eni Durle ti and Ocni a</i>	609
<i>Reviews and bibliographical notes</i>	621
<i>Abbreviations</i>	679